

महाराष्ट्र शासन

विभागीय सहसंचालक, उच्च शिक्षण, कोकण विभाग, पनवेल
शासकीय अध्यापक महाविद्यालय परिसर, पनवेल, जि. रायगड-४१० २०६.

ई-मेल पत्ता :- jtdire.१११५@gmail.com

दूरध्वनी व फॅक्स नंबर (०२२-२७४६१४२०)

जा.क्र.: विससं/उशि/कोविप/शिष्यवृत्ती/२०२२/ 1832

दि. 29/3/22

प्रति,

प्राचार्य / संस्था प्रमुख,

सर्व शासकीय, अशासकीय अनुदानित, विना-अनुदानित व कायम विना-अनुदानित
कला, वाणिज्य, विज्ञान, विधी व अध्यापक महाविद्यालये,
जि. ठाणे, पालघर, रायगड, रत्नागिरी व सिंधुदुर्ग.

विषय: केंद्रशासन पुरस्कृत अल्पसंख्यांक समाजातील विद्यार्थ्यांसाठी पोस्ट मॅट्रीक शिष्यवृत्ती योजना सन २०२२-२३ साठी अंमलबजावणी करणेबाबत...

संदर्भ: मा.संचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांचे पत्र क्र.उशिसं-२०२२-२३/केंद्र पुरस्कृत अल्प. शिष्यवृत्ती/१००४५, दि.२७.०७.२०२२

उपरोक्त विषयाबाबत कळविण्यात येते की, राज्यातील मुस्लिम, ख्रिश्चन, शीख, बौद्ध, पारशी व जैन या अल्पसंख्यांक समाजातील गुणवान विद्यार्थ्यांसाठी केंद्रशासन पुरस्कृत मॅट्रीकोत्तर (Post Matric) शिष्यवृत्ती योजना राज्यामध्ये सन २०२२-२३ साठी ऑनलाईन पध्दतीने राबविण्यात येत आहे. यासाठी विद्यार्थ्यांचे नविन शिष्यवृत्ती (Fresh) व शिष्यवृत्तीचे नुतनीकरण (Renewal) करण्यासाठी www.scholarship.gov.in या संकेतस्थळावर ऑनलाईन पध्दतीने अर्ज करणे आवश्यक आहे.

सन २०२२-२३ या शैक्षणिक वर्षामध्ये महाराष्ट्र राज्यासाठी नवीन (Fresh) शिष्यवृत्तीसाठी ४७५७५ संच निर्धारित केलेले असून त्यातील ३० टक्के संच मुलींसाठी राखीव आहेत. नूतनीकरणासाठी संच निर्धारित नसतात. सदर शिष्यवृत्तीचा १०० टक्के निधी केंद्रशासनाकडून वितरित करण्यात येतो. विद्यार्थ्यांस मंजूर झालेल्या शिष्यवृत्तीची रक्कम (Course Fee / Tuition Fee and Maintenance Allowance) केंद्र शासनामार्फत थेट विद्यार्थ्यांच्या बँक खात्यात (Under DBT mode) जमा करण्यात येईल.

➤ **शिष्यवृत्तीसाठी पात्र अभ्यासक्रम:**

१० वी ते पीएच.डी., व्यावसायिक (डी.एड, बी.एड, एम.एड, आय.टी.आय.) सर्व डिप्लोमा व अकरावी / बारावी स्तरांवरील एम.सी.व्ही.सी. अभ्यासक्रम (तंत्र शिक्षण विभागातील व्यावसायिक पदवी व पदव्युत्तर अभ्यासक्रम यादीतील अभ्यासक्रम सोडून इतर सर्व)

➤ **किमान पात्रता व अटी:**

१. अर्जदार हा महाराष्ट्र राज्याचा रहिवासी असावा.
२. विद्यार्थी मागील वार्षिक परीक्षेत किमान ५० टक्के गुण घेऊन उत्तीर्ण झालेला असावा.
३. अर्जदाराच्या पालकांचे एकत्रित वार्षिक उत्पन्न रु.२.०० लाख पर्यंत असावे.
४. अर्जदार इतर कोणत्याही शिष्यवृत्ती योजनेचा / स्टायपेंड योजनेचा लाभार्थी नसावा.
५. नूतनीकरणासाठी विद्यार्थ्यांस मागील वार्षिक परीक्षेत किमान ५० टक्के गुण असणे आवश्यक आहे. तसेच विद्यार्थी त्याच महाविद्यालयात व त्याच अभ्यासक्रमात शिकत असणे आवश्यक आहे.
६. एका कुटुंबातील फक्त दोन अपत्यांनाच सदर योजनेचा लाभ घेता येईल.
७. एखाद्या विद्यार्थ्यांने चूकीच्या माहितीच्या आधारे किंवा अटींचे उल्लंघन करुन शिष्यवृत्ती मिळवली असेल तर त्याची शिष्यवृत्ती रद्द केली जाईल / वसूल केली जाईल.
८. विद्यार्थ्यांने घेतलेला अभ्यासक्रम कमीत कमी १ वर्ष कालावधीचा असणे आवश्यक आहे.

➤ **शिष्यात शासनाचे तसे:**

➤ अर्जासोबत आवश्यक कागदपत्रे:

१. विद्यार्थ्यांचा फाटो
२. मागील वर्षाची गुणपत्रिकेची प्रत (Self Attested)
३. महाविद्यालयाने संबंधित विद्यार्थी त्या महाविद्यालयात असल्याबाबतचे तसेच Day Scholars / Hosteller याबाबतची पडताळणी केल्याबाबतचे प्रपत्र (Institute Verification form FAQs) सोबत देण्यात आलेला आहे.
४. पालकाचे राज्य शासनाने प्राधिकृत केलेल्या अधिकाऱ्याकडील वार्षिक उत्पन्नाचे प्रमाणपत्र.
५. अल्पसंख्यांक समुदायाबाबतचे स्वतः प्रमाणित केलेले स्वयंघोषित प्रमाणपत्र, १८ वर्षाखालील विद्यार्थ्यांसाठी त्यांच्या पालकांनी प्रमाणित केलेले प्रमाणपत्र.
६. महाविद्यालयास चालू वर्षाची फी भरल्याची पावती / रिसीप्ट.
७. बँक खाते पासबुकाच्या प्रथम पानाची छायांकित प्रत.
८. रहिवासी प्रमाणपत्र. (Residential/Domicile Certificate)
९. आधार कार्ड छायांकित प्रत, तथापी एखाद्या विद्यार्थ्याकडे आधार कार्ड नसेल तर त्या ऐवजी त्या विद्यार्थ्यांचे आधार नोंदणी आयडी स्लीप किंवा बँक खाते पासबुकाच्या प्रथम पानाची फोटोसह असलेली छायांकित प्रत किंवा पॅन कार्ड अथवा ड्रायव्हिंग लायसन्सची प्रत अथवा प्राचार्यांची सही व शिक्का असलेले विद्यार्थ्यांच्या ओळखीबाबतचे फोटोसह असलेले प्रमाणपत्र इत्यादी यापैकी एका कागदपत्राची छायांकित प्रत जोडावी.

विद्यार्थ्यांनी त्यांच्या ऑनलाईन भरलेल्या अर्जाच्या हार्ड कॉपीसोबत सदर कागदपत्रे महाविद्यालयात अर्ज तपासणीसाठी त्वरीत सादर करावी. महाविद्यालयांनी सदर कागदपत्रे काटेकोरपणे तपासून ऑनलाईन अर्जावर पुढील कार्यवाही करावी व सदर कागदपत्रे त्यांच्या स्तरावर जतन करून ठेवावी.

रु.५०,०००/- पेक्षा जास्त शिष्यवृत्ती रक्कम असलेल्या विद्यार्थ्यांनी अर्जासोबत सर्व कागदपत्रे Upload करणे आवश्यक आहे, तसेच महाविद्यालयास चालू वर्षाची फी भरल्याची पावती / रिसीप्ट प्राचार्यांच्या स्वाक्षरीसह Upload करण्यात यावी.

➤ अर्ज करण्याची पध्दत (नविन मंजूरी / नुतनीकरण):

१. अल्पसंख्यांक पोस्ट मॅट्रीक शिष्यवृत्ती या योजनेच्या मार्गदर्शक तत्वानुसार पात्र व इच्छुक विद्यार्थ्यांनी www.scholarship.gov.in या संकेतस्थळावर ऑनलाईन पध्दतीने अर्ज करणे आवश्यक आहे.
२. National Scholarship Portal (NSP) या मोबाईल ॲपची सुविधा देखील अर्ज भरण्यासाठी देण्यात आलेली आहे.
३. ऑनलाईन अर्ज भरण्यापूर्वी विद्यार्थ्यांनी उपरोक्त संकेतस्थळाच्या Homepage वरील Guidelines व Frequently Asked Questions (FAQ) वाचून व समजून घेऊनच ऑनलाईन अर्ज भरावा.
४. ऑनलाईन अर्ज भरतांना काही अडचण निर्माण झाल्यास आपल्या महाविद्यालयाशी संपर्क साधून सदर अर्ज महाविद्यालयाच्या मदतीने पूर्ण करून घ्यावा. सदर शिष्यवृत्तीचा लाभ मिळण्यासाठी आपला अर्ज ऑनलाईन सिस्टिममध्ये येणे अनिवार्य आहे.
५. विद्यार्थ्यांने ज्या अभ्यासक्रमास प्रवेश घेतला आहे त्या अभ्यासक्रमाच्या प्रथमवर्षी शिष्यवृत्ती मंजूर झाल्यानंतर अभ्यासक्रम पूर्ण होईपर्यंत विद्यार्थ्यांने नुतनीकरणासाठीच अर्ज भरावा.

➤ महाविद्यालयांसाठी सूचना:

१. विद्यार्थ्यांने महाविद्यालयात चालू वर्षात प्रवेश घेतलेला असणे आवश्यक आहे.
२. विद्यार्थ्यांनी ऑनलाईन अर्ज करण्याची अंतिम मुदत दि.३१ ऑक्टोबर, २०२२ अशी निर्धारित करण्यात आलेली आहे व महाविद्यालयांनी अर्जाची पडताळणी करण्याची अंतिम मुदत दि.१५ नोव्हेंबर, २०२२ अशी आहे.
३. विद्यार्थ्यांने वसतीगृहात रहात असल्याचे अर्जात नमूद केलेले असल्यास त्याबाबतची खात्री संबंधित महाविद्यालयांनी विद्यार्थ्यांच्या कायमस्वरूपी पत्त्यावरून करावी.
४. महाविद्यालयांनी संकेतस्थळाच्या Homepage वरील Guidelines व Frequently Asked Questions (FAQ) बाबत व्यवस्थित माहिती करून घेऊन त्यानुसार विद्यार्थ्यांना सूचना देण्यात याव्यात.
५. विद्यार्थ्यांस प्रथम वर्षी शिष्यवृत्ती मंजूर झाल्यानंतर त्याने अभ्यासक्रम पूर्ण होईपर्यंत नुतनीकरणाचाच अर्ज भरल्याची खात्री करण्यात यावी.
६. सर्व महाविद्यालयांनी त्यांचे लॉगिनमधून ऑनलाईन पध्दतीने अद्ययावत अभ्यासक्रमनिहाय फी नमूद करून Profile update करावे.
७. महाविद्यालयांनी प्रत्येक विद्यार्थ्यांचा ऑनलाईन अर्ज तपासणी करतांना विद्यार्थ्यांचे Fee Details तपासून बरोबर नसल्यास त्यात दुरुस्ती (Edit) करावे.

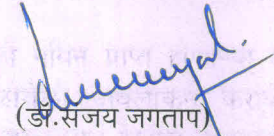
➤ विद्यार्थ्यांनी ऑनलाईन अर्ज भरतांना बँक तपशील भरण्याबाबत सूचना:

1. विद्यार्थ्यांने (Drop Down List) मधून त्यांच्या बँक / शाखेचे नांव काळजीपूर्वक निवडावे.
2. त्यानंतर विद्यार्थ्यांने त्यांचा बँक खाते क्रमांक व आय.एफ.एस.सी. कोड अचूक भरावा. विद्यार्थ्यांनी त्यांच्या बँक खाते क्रमांक व आय.एफ.एस.सी. कोड याबाबत त्यांच्या बँकेकडून खात्री करून घ्यावी.
3. विद्यार्थ्यांचा बँक खाते क्रमांक चालू स्थितीत (Operative/Active Mode) असणे आवश्यक आहे. जेणेकरून शिष्यवृत्ती रकमेचे वितरण अयशस्वी (Fail) होणार नाही.
4. विद्यार्थ्यांचा खाते क्रमांक (Core Bank Facility) असलेल्या (Scheduled) बँकेचाच असणे आवश्यक आहे.
5. बँक खाते विद्यार्थ्यांच्या स्वतःच्या नावावर असणे आवश्यक आहे.
6. केंद्रशासनाच्या सूचनांनुसार ज्या विद्यार्थ्यांचे बँक तपशील चुकीचे असतील अथवा त्यांच्या बँकेने त्यांचे बँक खाते प्रमाणित केले नाही (Incorrect / Not Validate) तर त्या विद्यार्थ्यांस शिष्यवृत्ती मंजूर झालेली असेल तरीही शिष्यवृत्ती रक्कम जमा होणार नाही / रद्द होईल.
7. NSP Portal वर सर्व पात्र विद्यार्थी शिष्यवृत्तीसाठी अर्ज करू शकतात तसेच ज्या विद्यार्थ्यांचे वय १८ वर्षे व त्या पुढील आहे त्यांनी आपले बँक खाते क्रमांक आधार कार्डला लिंक करणे आवश्यक आहे. तरच शिष्यवृत्तीची रक्कम (Fresh & Renewal) लाभार्थ्यांच्या बँक खात्यावर जमा होईल.

महाविद्यालयांनी विद्यार्थ्यांचे ऑनलाईन अर्ज फॉरवर्ड करण्यासाठी विद्यार्थ्यांनी ऑनलाईन भरलेल्या अर्जासोबत दिलेल्या कागदपत्रांची तपासणी करून त्या अर्जावर विनाविलंब योग्य ती कार्यवाही करून पात्र अर्जच पुढील टप्प्यावर तात्काळ फॉरवर्ड करावेत.

विद्यार्थ्यांनी व महाविद्यालयांनी अधिक माहितीसाठी तसेच याबाबतच्या वेळोवेळी नविन प्राप्त होणाऱ्या सूचनांसाठी www.scholarship.gov.in व www.dhepune.gov.in या संकेतस्थळाचे वेळोवेळी अवलोकन करावे. सदरचे संकेतस्थळ हे www.minorityaffairs.gov.in व www.dhepune.gov.in या संकेतस्थळाशी देखील जोडलेले (Link) आहे. तसेच प्रस्तुत कार्यालय किंवा उच्च शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे - १ येथे दूरध्वनी क्रमांक ०२०-२६१२६९३९ / २९७०७०९८ या क्रमांकावर कार्यालयीन वेळेत अधिक माहितीसाठी संपर्क साधावा.

अल्पसंख्यांक विद्यार्थ्यांसाठी पोस्ट मॅट्रीक शिष्यवृत्ती सन २०२१-२२ ही योजना राज्यात यशस्वीपणे राबविण्यासाठी सर्व महाविद्यालयांनी याबाबत Banners महाविद्यालयाच्या प्रवेशद्वारावर दर्शनी जागेवर लावावेत. तसेच Online / Offline Seminar, SMS, WhatsApp Message, Website इत्यादी सर्व माध्यमांतून विद्यार्थ्यांना माहिती देण्यात यावी. तसेच विद्यार्थ्यांना येणाऱ्या अडचणींचे निराकरण करण्यासाठी महाविद्यालय स्तरावर एका नोडल ऑफिसरची नेमणूक करावी आणि विद्यार्थ्यांना शक्य त्या सर्व मार्गांनी मदत करणे आवश्यक आहे. तसेच या शिष्यवृत्तीपासून एकही पात्र विद्यार्थी वंचित राहणार नाही याबाबत सर्व महाविद्यालयांनी योग्य ती दक्षता घ्यावी. अन्यथा याबाबत काही तक्रार उदभवल्यास त्याची सर्वस्वी जबाबदारी महाविद्यालयांची राहिल याची नोंद घ्यावी.

(डॉ. संजय जगताप)

विभागीय सहसंचालक,
उच्च शिक्षण, कोकण विभाग, पनवेल

प्रत:

मा.संचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना माहितीस्तव सादर.

(डॉ. संजय जगताप)

विभागीय सहसंचालक,

उच्च शिक्षण, कोकण विभाग, पनवेल